

Introitus:

⁷ Slyš, Hospodine, *když* hlasitě volám, smiluj se *nade* mnou a odpověz mi! ⁸ Ohledně tebe svému srdci připomínám *slova*: Hleďte mou tvář! *A já* tvou tvář hledám, Hospodine! (Žalm 27:7n)

Čtení ze Staré smlouvy:

¹⁰ Neodstoupí žezlo od Judy ani palcát od jeho nohou, dokud nepřijde *ten*, kterému patří a jehož budou poslouchat národy. ¹¹ Přivazuje k vinnému keři své oslátko, k vybranému vínu mládě své oslice. Ve víně pere svůj oděv, v krvi hroznů své roucho. ¹² Oči temnější než víno a zuby bělejší než mléko.

Genesis 49:10-12

Čtení z epištol:

Mnohokrát a mnoha způsoby mluvil kdysi Bůh *k* otcům v prorocích; na konci těchto dnů *k* nám promluvil v Synu, jehož ustanovil dědicem všeho *a* skrze něhož učinil i věky. On je září *jeho* slávy a otiskem jeho podstaty, všechno nese svým mocným slovem. Když skrze sebe¹ vykonal očistění od *[našich]* hříchů, posadil se po pravici Majestátu na výsostech. ⁴ Stal se tím vznešenější nad anděly, čím význačnější jméno dědičně obdržel.

Dopis Hebrejům 1:1-4

Čtení z evangelia:

²⁸ A stalo se, že když Ježíš dokončil tato slova, byly zástupy ohromeny jeho učením, ²⁹ neboť je učil jako ten, kdo má pravomoc, a ne jako ljejih¹ učitelé Zákona.

Matoušovo evangelium 7:28-29

Polymerované Slovo Boží

Čtyři stovky let Bible kralické jsou příležitostí, aby se o této knize mluvilo. Tak velký vliv na český jazyk, na dějiny jednotlivých oblastí a rodin, to nelze přejít. Ale polymerované? Polymerované slovo Boží?! Nebojte se, nebudu dnes nabízet vydání Bible kralické v plastových deskách,¹ které tolik vydržely, ale chci mluvit o začátku listu Hebrejům, který v první kapitole začíná slovy: “Polymeros kai polytropos...” což je řecky: “Mnohokrát a mnoha způsoby...” A co je to tedy polymer? Hmota, která vzniká zřetěžením násobením, opakováním monomerů - proto *polymer*. Taková glukóza (polysacharid) zřetěžená se stává škrobem. Nebo naopak polystyren, mnoho molekul styrenu či polyetylén, jako řetěz etylénu... Obecně se polymer vyznačuje elastičností, vysokou viskozitou (pokud jde o roztok či taveninu) pomalou rozpustností v jiných látkách... A přesně tak je to se Slovem Božím. Je pružné, hutné, dobře přilne, nerozpustíte jej ani v čase a poměrech tohoto světa...

Bůh mluvil v prorocích

Mnohokrát a mnoha způsoby mluvil kdysi Bůh *k* otcům v prorocích. Proč nemluvil v Zákoně? Ale samozřejmě, že mluvil! To je ta řeč, kterou Židé ignorovali a kvůli níž byli proroci posíláni... A to je ta řeč, jíž také různě dotvářeli a nakonec tak jako tak - podle svědectví Písma - obcházeli. K Tóře, pěti knihám Mojžíšovým, přidali léty Talmud a v něm rozvíjeli Mišnu (právnícké traktáty) a Gemaru (komentáře těch traktátů). A ještě vymýšleli Midraše (moudré a poučující příběhy a zajímavá kázání), což je všechno velmi inspirativní

---

¹ Vozívaly se k nám za socialismu... Tisk kdesi v Holandsku...

a zajímavé. Rád cokoliv z toho čtu a poslouchám, ale nedá se z toho žít (bratři Židé mi snad prominou).

A kvůli té ignoraci Zákona a později lidové tvorbě zákoníků si Pán Bůh povolával proroky a mluvil skrze ně častokrát a rozličnými způsoby.² Někteří proroci dělali naprosto zbytečnou věc, například jako Jeremjáš, jehož texty v týdnu čteme, protože měl dobrého písaře. A asi i proto jej Pán Bůh obdařil písařem, protože Jeremjáše lidé moc neposlouchali a jeho úkolem bylo nechat po sobě písemně doložené Boží slovo. Za jinými proroky se zase táhli lidé v davech - jako za Janem Křtitelem, posledním prorokem před Kristem - a nezůstalo po nich nic, než hlavní hesla jejich kázání zachovaná v evangeliu.

Proroci vypadali, jako by Zákon nepotřebovali, jenže je to naopak - jak je o tom svědectvím samotný dopis Hebrejům - proroci připomínali ducha toho Zákona, vraceli se k němu a ukazovali na čem nejvíce záleží. Starý ústavní soudce Cepl mi kdysi jasně řekl, že v ústavním právu nejvíce záleží na duchu zákona, duchu ústavy. Právní gramotnost, tedy schopnost vnímat, co se nedělá a co ano, to podle Vojtěcha Cepla zásadně chybělo a dnes, po jeho smrti, stále ještě chybí. Kdyby ne, pak bychom ve společnosti vypadali jinak. A v církvi taky. Zatím dokážeme plodit předpisy, řády, ústavy, prováděcí vyhlášky jak na běžícím pásu. A o moc více ne. Naše společnost není příliš polymerovaná - nemá pružnost, nosnost a je lehkou rozpustná...

První křesťané těžili z Ducha zase spíše jen tu dynamiku, ale rychle zapoměli, že se Zákonem a prorockou věrností Zákonu nemohou pořídit tak zlehka. Jsou jako lžičky z NDR ve filmu Pelíšky.³ Zřetězili bratry a sestry, ale první potíže je dost často rozpustily. Nemůžou přece říct, že Zákon jsou mrtvá přikázání a zmodernizovat církev podle efezského, korintského či jiného vzoru. Znovu a znovu objevovali, že se nevyznají ve významu slova *vykoupení* a spravedlnost bez pochopení oběti a zákona o vině a milosti. O *posvěcení* se nedozví jinak, než když pochopí svatost předmětů a Šalamounova chrámu či služby v něm. A proto se rabín Pavel tak snaží vykládat staré otce a proto se pisatel dopisu Židům tak namáhá přibližovat obětní řády a úlohu velekněze a andělů.

Samozřejmě se mezi křesťany objevovali ti, kteří bezduše lpěli na obřizkách a jiných ustanoveních Zákona, jakoby právě v nich měl být život. Ještě dnes světi předměty a klekají před oltáři a pronášejí posvátné formule. A také ještě dnes se tvrdě uplatňují řády bez porozumění případu a podstatě lidství. V ničem se toto křesťanství neliší od zákoníků doby Ježíšovy. Pán Ježíš takovým říká: "Zkoumáte Písma, protože se domníváte, že v nich máte věčný život, a právě ona svědčí o mně. Ale nechcete přijít ke mně, abyste měli život." (Janovo evangelium 5:39-40)

Ale on ten život v Písmech byl a je! Ta jeho pružnost a pevnost je stále k dispozici. Jak vyzískat všechny ty dobré vlastnosti polymerů? Jak dospět k nerozpustnosti v čase? Vyškrtat si představy o křesťanství, které se nezakládají na pravdě.

Například si musíme připustit, že život s Kristem není třeskutou zábavou. Nemohu slíbit, že to bude moje děti bavit, když se mnou půjdou do shromáždění. A ani se o to nebudu snažit v nedělní škole a v dorostu. Radši to musím dopředu říct. Býval jsem jako dítě v

² Příslovce **polymerós** říká *mnohokrát* a v *mnoha dílech* (Polymer má lineární strukturu a je neobyčejně odolný, vlastnosti polymerů jsou velice užitečné: elasticita, vysoká viskozita polymerních roztoků a tavenin, pomalá rozpustnost atd.) a **polytropós** říká *mnoha způsoby* (*tropos* znamená aktivitu, změnu, pohyb, čin).

³ film režírovaný od Jana Hřebejka, předloha Petr Šabach, scénář Petr Jarchovský, 1999

besídkách či nedělních školách, které bývaly až po shromáždění! Celé bohoslužby jsem vydržel u rodičů. Myslím, že mi to pomáhalo a určitě mi to neuškodilo.

Proč bychom ale neměli zase dělat dětské bohoslužby se zvěstováním pro děti a s dětmi? A učit se s nimi biblické verše nazpaměť.... Proč se nesnažit znovu vykládat dějepravu?! Fascinovat příběhem. Vyprávět z očí do očí. Totiž: Nejlepší displej (dvojitý) jsou učitelské oči... Proč nenajít něco, co by mohly děti dělat s námi. Chléb a víno může nosit tatínek či maminka, dítě může lámat chléb a podávat či naopak nosit. Jinde zase dítě může nosit ubrousek a otírat kalich či dolévat víno. Prostě být spolu a žít spolu.

Bůh promluvil v Synu

Prorocké slovo je skvělé, ale nestačí. Potřebujeme více. Na konci dnů Staré smlouvy promluvil Bůh v Synu, který všechno nese svým slovem. To byl monomer. To stačilo. To má dodnes sílu. Podle evangelií je jasno, že Ježíšovo slovo neopakovalo jen to, co bylo dávno řečeno, ale dalo se v něm poznat, že něco nese a unese. Uneslo lidské životy a to do té míry, že přineslo odpuštění (1:3). Vše unesla krev prolitá a tělo obětované. To je to Ježíšovo slovo, které máme na prostřeném stole. A na něj čekáme!
Amen.

Otázky pro diskusi:

1. Jaké místo má v mém křesťanství Mojžíšův zákon?
2. Jaký vztah měli k Zákonu proroci? Byli to revolucionáři, kteří jej chtěli zrušit?
3. Umíš přiřadit proroky k jednotlivým obdobím izraelských dějin a vnímáš ten řetězec?
4. Proč bylo období bez prorockých hlasů - po návratu z Babylóna až do Jana Křtitele?
5. A otázka pravděpodobně bez veřejné odpovědi, protože je velmi osobní: Spoléháš se svými vinami na odpuštění díky oběti Ježíše Krista? Přijal jsi vykoupení obětí Ježíše Krista, jímž Bůh promluvil na konci dnů Staré smlouvy? Přijal jsi Novou smlouvu?